

ÅRSPLAN 26/27

Vågsbygd FUS barnehage

Vågsbygd

INNHold

1. Om årsplanen og FUS sine mål for barnehagene

Visjon
Verdier
Hovedmål

2. Om barnehagen

3. Vårt verdigrunnlag

Barn og barndom
Demokrati
Mangfold og gjensidig respekt
Likestilling og likeverd
Bærekraftig utvikling
Livsmestring og helse

4. Barnehagens formål og innhold

Sosioemosjonell støtte og veiledning
Organisering og ledelse
Læringsstøtte

5. Barns medvirkning

6. Samarbeid

Foreldresamarbeid
Samarbeid med andre instanser

7. Overganger

Tilvenning i barnehagen
Overganger innad i barnehagen
Overgang mellom barnehage til skole

8. Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Lærende organisasjon
Planlegging
Vurdering
Dokumentasjon
Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte.

9. Barnehagens fagområder

**BARNET
FØRST!**

1. OM ÅRSPLANEN OG FUS SINE MÅL FOR BARNEHAGENE

Årsplanen viser hvordan barnehagen jobber for å oppfylle kravene i den nasjonale rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver (Kunnskapsdepartementet, 2017, s.37). Årsplanen beskriver hvordan vi jobber for å nå FUS sine felles målsetninger for barnehagene.

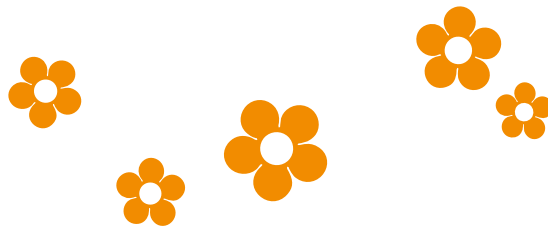

Visjon:

Sammen gir vi barndommen verdi: Vennskap, lek, glede og hverdagsmagi

Visjonen er vår ledestjerne og den setter retning for hva vi ønsker at FUS barnehagene skal oppnå – i dag og i fremtiden. Visjonen er det vi strekker oss etter hver dag i møte med barn, foreldre og kollegaer.

Våre metoder for å jobbe mot visjonen:

- Hos oss kommer barnet først!
- Vi legger til rette for at barna skal få danne gode relasjoner og vennskap
- Vi setter sammen lekegrupper på bakgrunn av vennskap og barns utviklings- og modningsnivå
- Vi undrer oss og gleder oss sammen med barna. Vi er på aktiv søken etter hverdagsmagi!
- Vi har fokus på å være aktive, lekne og tilstedeværende ansatte
- Vi er engasjerte og positive i møte med både barn og foreldre
- Vi gjør det lille ekstra for at barna skal få glede seg over felles opplevelser. Gjennom varierte periodeplaner legger vi til rette for prosjektbasert arbeid, tilpasset alder og modenhet.
- Gjennom året får barna møte både påskeharen, julenissen og Baldrian og Musa (dukketeater for alle før jul.) Førskolebarna har eget opplegg som avsluttes med PalmeFUS, vår helt egne festival.
- Vi legger til rette for fysisk utfoldelse i gymsal, samlek på rolleleksrommet, og magiske lesestunder på biblioteket.

Verdier:

Glødende, skapende og tilstedeværende

Verdiene er kulturbærerne i FUS. Verdiene forteller hva vi står for, hva vi tror på og hva som er viktig for oss. De er en kilde til motivasjon og inspirasjon i det daglige arbeidet i barnehagen på veien for å virkelig gjøre visjonen.

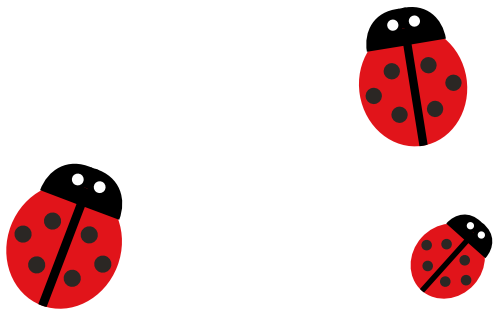
Våre metoder for å jobbe i tråd med verdiene:

- Vi ønsker at mangfoldet i barnegruppa skal gjenspeiles i ansattgruppa. Vi verdsetter ulikheter, og legger til rette for at de ansatte skal få brukt sine styrker, erfaringer og interesser i arbeidet med barna.
- Vi har engasjerte ansatte som brenner for yrket sitt.
- De ansatte våger å by på seg selv, og er aktivt tilstedeværende i lek
- De ansatte skal være lydhøre og anerkjenne barnas følelser
- Å bygge gode relasjoner med barna er viktig for oss
- Vi lærer barna om respekt og toleranse
- Det er viktig for oss å ha det gøy sammen på jobb!

Verdiene våre beskriver hvordan personalet ønsker å fremstå, for å være nære og trygge, men samtidig lekne og fleksible omsorgspersoner og veiledere for barna i hverdagen.

Hovedmål:

- FUS barn har et positivt selvbilde
- FUS barn er trygge og forskende, trives i lek og har vennekompetanse
- FUS barn gleder seg til "resten av livet", og vet at de har påvirkningsmulighet og at innspillene deres teller
- FUS barn har det gøy i barnehagen

SAMMEN GIR VI
BARNDOMMEN VERDI:
VENNSKAP, LEK, GLEDE OG
HVERDAGSMAGI

Våre metoder for å jobbe mot målene:

- Alle skal glede seg til å komme i barnehagen! Vågsbygd FUS skal være et godt sted å være for barn, foresatte og ansatte. Barna skal være trygge på de voksne og de andre barna. Å trives i barnehagen er en forutsetning for lek, utvikling og læring. Humør fremmer tilhørighet og trivsel!
- De ansatte skal være vare for barnas signaler, og følge deres initiativ til samspill. Vi er til stede i øyeblikket, som lekne, rause, og aktive medspillere i barns hverdag.
- Alle skal føle seg velkommen, ivaretatt og likeverdig. Vi setter pris på hverandres forskjellighet. Vi gir rom for hverandres egenart, tar vare på den enkelte, samtidig som vi tilpasser oss et sosialt fellesskap
- Vi åpner for fantasi og gøyale innspill, ønsker å gi opplevelser utenom det vanlige- framstå som nysgjerrige, lekne voksne som byr på seg selv
- Vi vektlegger god organisering og gode rammer rundt barna
- Vi har gjennomtenkte lekegrupper der barn får tilpassede aktiviteter som er pedagogisk begrunnet
- Vi bruker Traumebevisst tilnærming og "Tuning in to kids"
- Vi ønsker å bidra til å styrke barnas selvbilde gjennom å se dem for den de er. Vi roser barn for den de er og hva de gjør, framfor hva de har på seg, eller hvordan de ser ut.
- Hos oss møter barn ansatte som tar dem på alvor
- Barna hos oss skal oppleve tilhørighet og kjenne på at de har innflytelse på egen hverdag
- Hos oss har vi fokus på psykisk helse. En trygg og god start legger grunnlaget for resten av livet

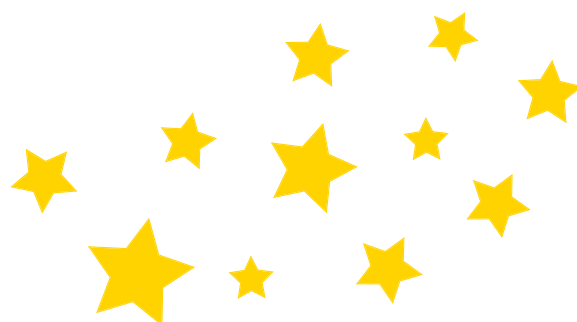
I FUS-barnehagene har vi et felles slagord, «Barnet først». Det innebærer at alt vi gjør skal være til barnets beste. «Barnet først» er også navnet på vår kompetansesatsing, der målet er et likeverdig barnehetilbud av høy kvalitet i alle våre barnehager.

I denne årsplanen er kapitlene bygd opp slik: Først en beskrivelse av hva rammeplanen sier, så en beskrivelse av hvordan vi vil gjennomføre dette i praksis.

2. OM BARNEHAGEN

Vågsbygd FUS barnehage eies av Trygge barnehager og driftes av FUS AS. FUS-kjeden er landsdekkende, og har om lag 180 barnehager i hele landet. Vi er den største og sydligste av dem alle!

Barnehagen vår har 10 avdelinger som alle er oppkalt etter steder i Vågsbygd. Vi har plass til 204 barn og har 55 årsverk. Vi holder til ved idrettsplassen, i topp moderne lokaler, i hjertet av Vågsbygd.

Vi har en morsom og annerledes utelekeplass, og vi er opptatt av å bruke nærmiljøet vårt. Barnehagen ligger i nær tilknytning til både skog og sjø. Inne har vi tilgang på mange rom som gir oss inspirasjon og barna blir vant til å bruke hele bygget vårt gjennom sin barnehagetid. Vi har eget rom for rollelek, bibliotek og gymsal.

Bygget er utformet med formål om å skape trygghet og forutsigbarhet for barna. Vi er organisert i avdelinger, og samarbeider tett fløyvis.

Satsningsområde

Bevegelsesglede

Som en rød tråd i alt vi gjør, tenker vi lek og bevegelsesglede. Forskning viser at en god motorisk utvikling, god kroppsfølelse og kroppskontroll er en forutsetning for utvikling på flere andre områder. Helsedirektoratet kommer også med klare anbefalinger hva gjelder barn og unges daglige aktivitetsnivå. Vi vet at barn er kroppslig aktive, og de uttrykker seg gjennom kroppen sin. Barns kontakt med andre barn starter ofte med kroppslige signaler og aktiviteter. Det er slik barn lærer både seg selv og verden å kjenne. De skaffer seg erfaringer, kunnskap og ferdigheter på mange ulike områder gjennom sanseinntrykk og bevegelse. Når barna opplever glede gjennom kroppslig mestring, utvikler de en positiv selvfølelse. De danner vennskap og relasjoner gjennom felles positive opplevelser sammen med andre.

Fysisk aktivitet brukes derfor, sammen med lek, som metode i arbeidet med rammeplanens fagområder, både i våre periodeplaner og i hverdagslivet. Vi lager opplegg tilpasset alder og modning, med fokus på progresjon og variasjon.

Fysisk aktivitet brukes derfor, sammen med lek, som metode i arbeidet med rammeplanens fagområder, både i våre periodeplaner og i hverdagslivet. Vi lager opplegg tilpasset alder og modning, med fokus på progresjon og variasjon.

Slik arbeider vi med bevegelsesglede:

- Vi er ute hver dag, uansett årstider og vær. For de aller minste barna vurderer vi utetid i forhold til kulde, snø og is. Uteområdet vårt er utformet med tanke på barn i bevegelse.
- De store barna går på tur minst to ganger i uka, de minste går en dag i uka. Skogen er en naturlig arena som i seg selv stimulerer til fysisk aktivitet. Vi klatrer i trærne, lager hinderløyper, ruller i gresset og går i ulendt terreng.
- Vi bruker idrettsanlegget som ligger i nær tilknytning til barnehagen
- Vi tenker aktivitet og bevegelse i hverdagen, og legger til rette for steder på huset som inviterer til bevegelses- og boltrelek
- Vi har egen kokk som serverer sunn og god mat slik at barna kan være aktive over tid
- Barna får mulighet til å delta i matlagingen, f.eks ved å bake rundstykker, kutte grønnsaker og tilberedning av måltider
- Vi har fokus på selvstendighetstrening. Barna skal få prøve selv.

3. VÅRT VERDIGRUNNLAG

«Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 7)

Barn og barndom

«Barna skal møtes som individer, og barnehagen skal ha respekt for barnets opplevelsesverden. Barns liv påvirkes av omgivelsene, men barn påvirker også sine egne liv.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 8).

Vårt syn på barn og barndom:

- Leken skal ha en sentral plass i barnehagehverdagen. Lekens egenverdi er viktig for oss, men vi anerkjenner også leken som læringsarena. Gjennom leken får kan barna øve seg på sosiale ferdigheter som vil være nyttig for dem videre i livet.
- Barna skal ha en opplevelse av å kunne påvirke sin egen hverdag. Vi planlegger ulike aktiviteter og større prosjekter med bakgrunn i barnas interesser.
- Til det beste for barnet er alltid vår grunntanke der hvor de ansatte må ta valg på vegne av barna.
- Vi tror på barnet som et sosialt individ som påvirker sine omgivelser og som også blir påvirket. Et barn er ikke slem, sur, snill, eller tulle. Vi stiller oss spørsmål som: Hva er det i omgivelsene til barnet

som gjør at barnet gjør som det gjør? Hva kan vi gjøre mer av, mindre av, eller annerledes for at barnet kan utvikle et positivt forhold til seg selv og tro på egne evner?

- Humor vi velger å bruke skal barnet være modent for å skjønne. Humør er universelt!
- Vi skal respektere barnas opplevelse som reell, og hjelpe barnet til å sette ord på følelsene.
- Vi har tro på at barn vil når de kan, og når de ser en mening med det de skal gjøre.
- Barn er ikke vanskelige, men de kan ha det vanskelig. Vår jobb er å gjøre det vi kan for at barna får en god barndom der det er ok å være seg selv.

Demokrati

Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Gjennom å delta i barnehagens fellesskap skal barna få mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av.»
(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 8).

Våre metoder for å fremme demokrati:

- Alle barn skal føle seg inkludert og akseptert for den de er. Vi ønsker et inkluderende fellesskap
- Vi markerer ulike høytider i fellesskap
- Vi øver på sosial kompetanse i små grupper på avdeling og videre ut i livet
- Vi observerer hva barna er interessert i, og legger dette til grunn for valg av tema for kommende periodeplan
- Barns medvirkning er viktig for oss. Vi verdsetter barns innspill, og tar det med i planlegging av barnehagehverdagen
- Vi har gjennomtenkte planer, med rom for fleksibilitet. Barns behov, innspill og medvirkning kan gjøre at vi endrer kurs.

Mangfold og gjensidig respekt

«Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet. Barnehagen skal legge til rette for kulturmøter, gi rom for barnas egen kulturskaping og bidra til at alle barn kan få oppleve glede og mestring i sosiale og kulturelle fellesskap.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 9).

Våre metoder for å fremme mangfold og gjensidig respekt:

- Vi ønsker å tilby barna felles kulturelle opplevelser
- Vi snakker om hvem som er til stede i barnehagen, og hvem vi savner
- Vi anerkjenner ulikheter hos alle, både barn og ansatte. Dette er en styrke!
- Hos oss er det like muligheter for alle
- Vi jobber mot å utjevne sosiale forskjeller
- Ansatte er nysgjerrig og viser interesse for å bli kjent med hvilken familie og kultur barna kommer fra
- Vi markerer ulike høytider på en respektfull måte
- Vi markerer FN-dag, og har aksjon der vi samler inn penger til ulike organisasjoner
- Vi bruker samtaleverktøyet «Kroppen er min» med de eldste barna

Likestilling og likeverd

«Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 10)

Våre metoder for å fremme likestilling og likeverd:

- Vi er bevisst på hvordan vi ordlegger oss. (Eks: unngår å snakke om søte jenter/ tøffe gutter)
- Vi tilbyr kjønnsnøytrale leker og aktiviteter
- Vi jobber for at alle barn skal føle seg sett, hørt og akseptert for den de er. De skal oppleve at de er en betydningsfull del av fellesskapet.
- Alle ansatte, både kvinner og menn, utfører alle oppgaver i barnehagen
- Personalet får bidra med sin egenart, og vi har rom for ulikheter, uavhengig av kjønn

Bærekraftig utvikling

«Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 10.)

Våre metoder for å fremme bærekraftig utvikling:

- Det er viktig for oss å ta vare på og reparere det vi har i barnehagen
- Barna hjelper til med å holde uteplassen fin. Vi plukker søppel sammen med barna i og rundt barnehagen
- Det at vi har egen kokk, bidrar til mindre matsvinn, og rester gjenbrukes når det er mulig
- Vi kildesorterer. Barna får tidlig et bevisst forhold til dette
- Vi oppfordrer til gjenbruk. Vi har egen gjenbruksstasjon i hver fløy.

Livsmestring og helse

«Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme barnas bevegelsesglede og motoriske utvikling. Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 11).

Barnehagen skal være helsefremmende og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Både fysisk og psykisk helse skal fremmes i barnehagen. For å fremme psykisk helse, er det viktig at hvert enkelt barn opplever trygghet, og rom for sin egenart. Vi er alle forskjellige, men like verdifulle. I Vågsbygd FUS har vi nulltoleranse for mobbing av alle slag, og vi har utarbeidet en handlingsplan for å håndtere uønskede situasjoner. For å være best mulig rustet i livet videre, er det viktig at barn lærer å håndtere følelsene sine, både de gode og de vonde. Alle opplever fine ting i livet, og alle opplever vi tap, sorg og vanskeligheter. Ved å være bevisst de ulike følelsene våre, og få erfaring med at også vonde ting går over, kan det bli lettere å møte motgang senere i livet.

Våre metoder for å fremme livsmestring og helse:

- Hos oss har vi egen kokk. Barna får sunn og god mat, laget fra bunnen av
- Vi har egen gymsal. Her legges det til rette for lek og ulike grov- * og finmotoriske aktiviteter
- Bevegelsesglede er viktig for oss. Vi heier på hverandre, støtter og oppmuntrer. Vi har regelleker hvor vi blant annet øver oss på å tåle å tape og glede oss på hverandres vegne
- Uteområdet vårt er tilrettelagt for fysisk aktivitet, bevegelsesglede og mestring
- Vi har trygge ansatte som er aktiv deltakende og legger til rette for lek og aktivitet
- Vi begynner tidlig med selvstendighetstrening. Barna øver blant annet på å kle av og på seg selv. Trygge ansatte er med for veiledning og støtte
- Vi bruker Tuning in to kids
- Vi snakker med barna om verdien av mangfold. Alle er vi like verdifulle, og vi verdsetter forskjellighet
- Vi jobber aktivt med egenledelse i lek og læring for å gi barna de beste forutsetningene til å bli gode lekekamerater og samspillspartnere
- Vi bruker det pedagogiske opplegget «Være sammen» i arbeidet med sosial kompetanse
- Vi er bevisste på at et positivt klima og psykologisk trygghet kan bidra til utvikling av god psykisk helse for både barn og ansatte

Handlingsplan for trygt og godt barnehagemiljø

4. BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD

«Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 19)

Barnet først er et helhetlig system for å styrke de ansattes kunnskap og handlingskompetanse. Det består av tre ulike hovedområder som sammen bidrar til å styrke barns allsidige utvikling; sosioemosjonell støtte og veiledning, organisering og ledelse samt læringsstøtte.

Sosioemosjonell støtte og veiledning:

Sosioemosjonell støtte og veiledning handler om hvordan de ansatte klarer å skape en barnehagehverdag som hjelper barn å utvikle gode relasjoner med andre, oppleve glede ved å lære noe nytt, oppleve trygghet og tilknytning og ha en opplevelse av selvbestemmelse og selvstendighet.

Positivt klima: I et positivt klima smiler og ler de ansatte sammen med barna. Vi ser mange bevis på at de har en god relasjon til barna, og de viser entusiasme og interesse både med kroppen og stemmen. De er der barna er, i barns høyde og med kroppen vent mot dem.

Negativt klima: Det er fravær av at de ansatte straffer, håner, kjefter og erter barna.

Sensitive voksne-trygge barn: Å være sensitiv handler om å være oppmerksom og respondere på det enkelte barns tegn på at de har behov for støtte. De ansatte kjenner barna godt. De merker hvis barna er urolige, redde, uoppmerksomme, uinteressert, og de tilpasser atferden sin for å respondere på det de ser.

Barns perspektiv og medvirkning: De ansatte følger barns initiativ og ideer, viser fleksibilitet og ivaretar barnas perspektiv. De lar barn utrykke seg og etterspør barns ideer, gir barn ansvar og oppmuntring til å klare seg selv.

Emosjonskompetanse hos barn og ansatte:

Emosjonskompetanse handler om å identifisere og forstå egne følelser og håndtere frustrasjon. Det handler om å forhindre at stress og uro overvelder evnen til å tenke klart, og ha kontroll over hvordan og når du uttrykker følelser.

Emosjonsveiledning: I emosjonsveiledning er de ansatte bevisst barnets følelser, er til stede, oppretter kontakt med barnet, viser forståelse og aksept for barnets følelser. De går inn i følelsen til barnet, og navngir følelsen. Hvis nødvendig, hjelper og støtter de barnet i problemløsningen.

Organisering og ledelse:

Organisering og ledelse handler om hvordan ansatte skaper en barnehagehverdag som hjelper barn å utvikle god selvregulering, holde fokus og vise interesse for lek og læringssituasjoner. De ansatte etablerer og opprettholder rutiner og strukturer for

å skape forutsigbarhet og trygghet, slik at barna kan engasjere seg i meningsfulle og utviklingsfremmende aktiviteter.

Gruppeledelse og veiledning: de ansatte er proaktive og har klare forventninger til atferd. De gir oppmerksomhet på ønsket atferd og gir trygge og forutsigbare rammer.

Tilrettelegge for lek, læring og overganger:

Avdelingen har klare rutiner og de ansatte sikrer flytende overganger. Barna kjenner til regler, og barnehagehverdagen preges av lite venting. Innhold og aktiviteter er godt forberedt.

Variasjon: Det er varierte og interessante materialer i barns høyde. De ansatte tar barns perspektiv og legger til rette for barns deltakelse i aktiviteter.

Læringsstøtte:

Læringsstøtte handler om at de ansatte gir støtte til barnas læring. Det teoretiske grunnlaget kommer hovedsakelig fra forskning på kognitiv utvikling og språkutvikling. Der vektlegges forskjellen mellom det å kun lære fakta og læring av hvordan fakta henger sammen, er organisert og avhengig av hverandre. Barns kognitive og språklige utvikling er avhengig av mulighetene de får til å benytte eksisterende ferdigheter, og om de ansatte støtter utviklingen av stadig mer komplekse ferdigheter. Læring skjer når barnet er i samspill, er aktivt og opplever mening og engasjement. Ren instruksjon egner seg ikke for barn i barnehagealder. De har behov for å delta og medvirke og oppleve mening for at læring skal kunne skje.

Begrepsutvikling, forståelse og dybdelæring:

De ansatte bruker læringsfremmende diskusjoner og aktiviteter sammen med barna. Læring handler ikke bare om å tilegne seg kunnskap, men også om å benytte denne kunnskapen i nye situasjoner. De ansatte legger mest vekt på å øke barnas forståelse, snarere enn bare å gjennomføre læringsaktiviteten. De ansatte relaterer nye begreper til situasjoner, hendelser eller objekter som barna er kjent med. Gjenkjenning fremmer læring. De ansatte etterspør barns tenkning og problemløsning.

Tilbakemeldinger: Barn trenger tilbakemeldinger på egen læring for å få mest mulig ut av en situasjon/aktivitet. Når barna er i lek og holder på med aktiviteter kan de ansatte gi hint (verbalt eller fysisk) eller stille spørsmål og komme med innspill for at barna skal holde på lenger med en oppgave, og dermed oppnå økt læring og mestring. Målet er tilbakemeldingssirkler, det vil si gjentakende spørsmål - svar - sekvenser, slik at barnet får en dypere forståelse av det aktuelle temaet.

Språk: I språkstøtte er det viktig med hyppige samtaler sammen med barna, og frem- og tilbake utvekslinger mellom barnet og de ansatte. De ansatte

snakker med barna, ikke til. De stiller mange åpne spørsmål, der det kreves mer enn et eller to ord til svar, de repeterer og videreutvikler barnas utsagn, setter ord på det de selv gjør og det barna gjør. De har et variert språk, forklarer ord og knytter ord til hendelser/erfaringer her og nå. De ansatte har en klar intensjon om å fremme barns språk i samtaler mellom barna og mellom barn og ansatte.

Egenledelse i lek og læring: De ansatte støtter barn i sin utvikling av egenledelsesfunksjonene; planlegging, organisering, arbeidshukommelse, fleksibilitet, selvregulering, selvmonitorering, igangsetting. De ansatte tilrettelegger for et variert og rikt lekemiljø og deltar i barnas lek.

Slik arbeider vi med Barnet først:

Omsorg

Vi oppmuntrer til at barn hjelper barn, for eksempel under påkledning, under måltid, i lek, eller på tur i skogen. Barn heier på hverandre, de gir hverandre en «high five,» og gleder seg over andres prestasjoner. Vi i personalet må være gode rollemodeller i å vise omsorg, og ved at vi gir barn oppmerksomhet når vi tar dem i å gjøre gode ting for andre.

Vi legger til rette for søvn og hvile for dem som trenger det, og for rolige aktiviteter midt på dagen for de eldste barna. Vi tilstreber god stabilitet for barna slik at de alltid skal møte trygge omsorgspersoner når de kommer i barnehagen. Avdelingene samarbeider slik at barna også blir trygge på personalet på naboavdelingene. Alle barn skal bli møtt av sensitive voksne som er interessert i hvordan de har det, og som legger til rette for trygghet, tilhørighet og trivsel.

Vennskap og fellesskap

«I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne»
(Rammeplan for barnehager)

I Vågsbygd FUS barnehage setter vi vennskap og relasjonskompetanse på dagsorden. Ved å gi barnet gode verktøy til å søke samspill og inkludere andre i trygge relasjoner, kan vi være med på å styrke barnets

selvbilde. Ingrid Lund, professor i spesialpedagogikk, snakker mye om vennskap og inkludering, og har utarbeidet en egen definisjon på utenforskap og mobbing; *Mobbing hindrer opplevelsen av å høre til, av å være en betydningsfull person i fellesskapet og ha muligheten til medvirkning.*

For oss er det viktig at alle skal føle seg som en betydningsfull del av fellesskapet, og at ingen skal få kjenne på utenforskap. Vi jobber aktivt med egenledelse i lek og læring for å gi barna gode verktøy til å inngå i sosiale relasjoner med andre. Dette innebærer at vi observerer, veileder og viser dem hvordan å komme inn i lek, hvordan å opprettholde en relasjon, hvordan å se situasjoner fra andres perspektiv, samt hvordan å regulere egen adferd i samspill med andre barn og voksne.

Tilhørighet

Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver (2017) forplikter oss til å sikre alle barns rett til å oppleve omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse. De skal også få medvirke til fellesskapet i barnehagen.

Det å føle tilhørighet i en større gruppe, utenfor familien, har en stor verdi. Barnehagen er ofte det første stedet hvor et barn skal skape sin egen identitet og bli bevisste egne preferanser og interesser. For å kunne utforske dette er det viktig at vi som barnehage er opptatt av trygge rammer og relasjonskompetanse; hvem er jeg i møte med deg?

Danning

Danning er en livslang prosess som skjer i samspill med omgivelsene. Danning handler om å utvikle evne til å reflektere over egen handling og væremåte. Vi gir rom for undring og grubling i samlinger, og reflekterer over smått og stort sammen med barna. Vi samtaler om etiske dilemmaer som oppstår i hverdagen, om vennskap, om rett og galt, og om forskjellighet, i religion, kultur, uttrykk og væremåte. Gjennom danning legges grunnlaget for barnets allsidige utvikling og noen sier at danning er det som er igjen når vi har glemt det vi har lært.

Lek

Leken har en selvskreven og viktig plass i barnehagen. Lek kan, for barn, ses på som en grunnleggende livs- og læringsform. Gjennom leken legges grunnlaget for barns vennskap og relasjoner videre i livet. Barn kan utrykke seg på mange måter i lek, og leken har stor betydning for barnets trivsel. Den ansattes rolle som veileder og støttespiller er sentral for å fremme lekekompetansen hos barna. Ansatte i FUS-kjeden har fått opplæring av Marianne Godtfredsen og Kristian Sørensen, som har skrevet boka «Egenledelse i lek og læring.» Begrepet egenledelse definerer de slik; «egenledelse i lek er evnen til å være aktiv og selvstendig i en oppgave over tid.» Forskning viser at barns hjerne utvikler seg raskere når de får gode lekemuligheter sammen med tilstedeværende voksne. «I leken blir barna et hode høyere enn seg selv.» Med dette menes at barna presterer mer når en leker og det er «på liksom.» De våger å utforske, og får nye erfaringer, sammen med andre. Dette gir lærdom og ny kunnskap. Å inneha gode egenledelsesferdigheter og god lekekompetanse er spesielt viktig i rolleleken.

Styrking av egenledelsesferdigheter i barnehagealder kan forebygge utfordrende atferd, mobbing, språkvansker og konsentrasjonsvansker senere i livet.

Kommunikasjon og språk

Det å mestre språket vårt er en av “nøklen” inn i fellesskapet. Likevel er vi svært opptatt av å møte alle former for kommunikasjon i barnehagen. Kommunikasjon er så mye mer enn verbalspråk. En ett-åring hos oss kommuniserer med hele seg. Vi er aktivt fortolkende voksne, som gjør vårt beste for å fange opp og forstå barnas initiativ og signaler. Dette gjelder uansett alder. I det øyeblikket et barn forstår vår vilje og iver til å se og følge opp det de ønsker å kommunisere, så skjer det noe i relasjonen. De blir trygge på at vi vil dem vel, og forhåpentligvis kjenner de på at de kan være seg selv. Dette genuine ønske om å forstå hverandre danner grunnlaget for barns begynnende språkutvikling.

Progresjon

De fleste barn går i barnehagen fra de er ca ett år, og til de begynner på skolen. Vår oppgave i barnehagen er å tilrettelegge for at barna utvikler seg, lærer og opplever fremgang den tiden de er her. For oss innebærer det at barna skal oppleve at vi bytter ut leker og materiell ettersom barna modnes, lærer, utvikler seg og får andre interesser. Turer og andre

aktiviteter endrer lengde og utforming, og barna kan få lov til å glede seg til det de har i vente. Når de blir førskolebarn blir det deres tur til å være med i FUS-klubben, gå i Lucia tog, og feire PalmeFUS. Et annet eksempel er 17 mai feiring og barnetog. En stor dag med mye inntrykk for de minste barna. Vi introduserer 17 mai tog helt fra småbarnsavdeling, men i skjermet omgivelser. Alle småbarns avdelinger øver på sanger og forbereder seg avdelingsvis, og på 16.mai feiringen går de samlet rundt fotballbanen. Når de begynner på storbarnsavdeling blir det litt lengre å gå, og i tillegg kan foreldre og foresatte stå og se langs veien. Dette kan være sårt for noen barn, men dette er også en øvelse for det som møter dem når de begynner på skolen. Barna skal gå i barnehagen i mange år, så alt til sin tid. Barna skal oppleve mestring, men samtidig ha noe å strekke seg etter. Vi driver med kontinuerlig observasjon av barnas interesser, modningsnivå, samt hvor de trenger litt ekstra utfordringer. Dette er også med i vurderingen for valg av tema til periodeplanene. Vi velger materiell og utformer rommet etter barnas behov. Gjennom kontinuerlig vurdering av rom, organisering og andre ytre faktorer, sikrer vi en kontinuerlig progresjon i barnets tid i barnehagen.

Barnehagens digitale praksis

I Rammeplanen for barnehagen heter det at; *”Barn bør få oppleve at digitale verktøy kan være en kilde til lek, kommunikasjon og innhenting av kunnskap.”* IKT i barnehagen bør handle om hvordan ulike digitale verktøy kan brukes kreativt i lek og læring. I tillegg skal digitale verktøy bidra til å sikre mangfoldet i barnehagen og sosial utjevning. Fokuset skal være på pedagogikken, og ikke på teknologien. Barnehagens digitale praksis evalueres fortløpende. Hvilke apper er hensiktsmessige å bruke, og hvorfor? Hvordan bruker vi nettbrett og PC i arbeidet med barna? Vi bruker MyKid som kommunikasjonsplattform i samarbeid med foresatte.

I Vågsbygd FUS barnehage

- Bruker vi IKT for å samle informasjon til temaarbeid
- Leser vi bøker via nettbrett/ storskjerm
- Viser vi filmer knyttet til tema (Eks samefolkets nasjonaldag)
- Førskolebarna får erfaring med digital praksis
- Sammen med barna kan vi google og søke informasjon når vi lurar på noe
- Vi bruker lydbøker og musikk fra strømmetjenester

5. BARNS MEDVIRKNING

«Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 27).

Barns medvirkning handler å ta barna på alvor. Barna skal få være med å påvirke det som skjer i deres barnehagehverdag. Det at barn har rett til å medvirke, er nedfelt i barnekonvensjonen, barnehageloven, og i rammeplanen for barnehager. Barn skal få uttrykke sitt syn på barnehagehverdagen, og gis mulighet til aktiv deltakelse i barnehagens planlegging og vurderingsarbeid. Dette skal gjøres i samsvar med barns utviklingsnivå og modenhet. Ett av verktøyene vi bruker for å sikre barns medvirkning på avdelingsnivå, er periodeplaner. Periodeplanene utarbeides på grunnlag av barnas innspill og interesser. Vi bruker god tid på observasjon av hva barna er opptatt av, leker med, og interesserer seg for. For å fange opp hva barna har lyst til, kreves det at vi er aktive og tilstedeværende voksne i barnehagen. Særlig de minste barna viser sine interesser gjennom følelsesmessige og kroppslige uttrykk. Derfor er det

svært viktig for oss å være tett på for å kunne fange opp barnas signaler. Selv om temaet er valgt, hender det at barnas interesse tar en helt annen vending underveis i perioden. Da er det rom for å gjøre endringer og tilpasse temaet og hverdagen på barnas initiativ.

Barns medvirkning handler ikke om at barna skal få bestemme alt som skjer i barnehagen, men de skal få være med å påvirke hverdagen sin. En form for medvirkning er at barna får muligheter til å velge hva de har lyst til å leke med i hverdagen. Noen ganger er det fritt valg, og andre ganger er det valg innenfor bestemte rammer. De ansatte setter rammer som sikrer at vi jobber i tråd med rammeplanens fagområder.

6. SAMARBEID

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 29).

Våre metoder for å skape et godt foreldre-samarbeid:

- I Vågsbygd Fus ønsker vi å legge til rette for at alle barn skal få en så god og trygg oppstart som mulig. Det er svært viktig med jevnlig kontakt med foreldre/foresatte. Den daglige kontakten hvor en utveksler informasjon og drøfter spørsmål, er av stor betydning både for barn, foreldre og ansatte. Det er en forutsetning for at vi skal kunne gi barnet et godt og utviklende tilbud.
- Alle får tilbud om utviklingssamtaler på høst og vår. Mål for samtalen er dialog rundt barnets utvikling og trivsel. Alle barn skal få den tilretteleggingen de har behov for, og vi samarbeider tett med andre instanser ved behov.
- Det tilbys også et felles foreldremøte tidlig høst, samt på våren. Her blir det gitt viktig informasjon om barnehagen og avdelingen som ditt barn går på. Samarbeidsutvalget er barnehagens øverste organ. Vi har jevnlig møter hvor representanter for foreldre, personalet og ledelse behandler og vedtar retningslinjer for driften.
- En gang i året sender vi ut en brukerundersøkelse. Her kan foreldre og foresatte gi tilbakemelding på hvordan de opplever tilbudet. Vi bruker disse resultatene til å forbedre vår praksis.
- Trygghet er nøkkelen til en god start på barnehagelivet. Vår relasjon til dere som foresatte spiller en stor rolle for barnets opplevelse av trygghet. Vi har foreldreaktiv tilvenning i vår barnehage.
- Om det er noe dere lurer på, ta kontakt med avdeling eller ledelsen. Vi ønsker gjerne å ta en prat.

Samarbeid med andre instanser:

En barnehage er en samfunnsinstitusjon som er avhengig av tett samarbeid med andre instanser. I Vågsbygd FUS samarbeider vi blant annet med:

- Trygge barnehager/FUS sentralt
- Samarbeidsutvalget (SU)
- Kommunens oppvekstetat
- Pedagogisk psykologisk tjeneste
- Familiens hus
- Barneverntjenesten
- Helsestasjon
- Tolketjenesten
- Nav
- Universitet i Agder. Vi er praksisbarnehage.

**BARNET
FØRST!**

7. OVERGANGER

Tilvenning i barnehagen

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn.»

Våre metoder for å sikre en trygg og god tilvenning:

- Foreldreaktiv tilvenning over fem dager på småbarnsavdeling
- Foreldremøte for nye foreldre i juni
- Trygghetssirkelen
- Oppstartssamtale i forbindelse med oppstart

Les her for mer utfyllende informasjon om tilvenning i barnehagen

[Foreldreaktiv tilvenning](#)

Overganger innad i barnehagen

«Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 33).

Våre metoder for å sikre en god overgang innad i barnehagen:

- Vi bruker mye tid sammen med barna på deres nye avdeling på våren. Vi har både besøksuke og tilvenningsuke for barna før sommerferien.
- Vi arrangerer felles turer for de barna som skal begynne på samme avdeling
- Vi legger mye arbeid i god og gjennomtenkt organisering av barnegrupper
- Vi har interne overgangssamtaler mellom pedagog på liten og stor avdeling
- De ansatte jobber aktivt med å knytte relasjon med de nye barna som skal begynne
- I løpet av de to første ukene på storbarnsavdeling vil foreldre få tilbud om en oppstartssamtale

Overgang mellom barnehage til skole

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 33).

Våre metoder for å sikre en god overgang til skolen:

- FUS- klubben, klubben for de som har siste år i barnehagen før skolestart
- Vi deler ut eget årshjul for arbeidet i FUS-klubben. Det er utarbeidet ut fra overgangsrutiner og langvarig samarbeid med nærskolene og kommunen
- Besøksdag sammen med barnehagen til den skolen barna skal begynne på
- Overgangssamtaler med skolene der hvor det er nødvendig (alltid med samtykke fra foresatte)
- Fyller ut grundige overføringsskjema i samarbeid med foresatte. Disse sendes til skolen som barnet skal begynne på
- FUS- klubben sender brev med spørsmål til årets førsteklassinger
- God dialog med skolene i nærområdene for å sikre en god overgang

Følg lenken for mer utfyllende informasjon om kommunens plan for overgang mellom barnehage og skole

[Kristiansand kommunes plan for overgang mellom barnehage og skole](#)

8. BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET

Lærende organisasjon

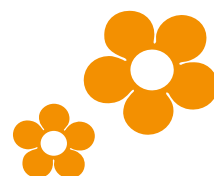
«Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 37).

I FUS er vi lærende barnehager. Personalet er i kontinuerlig utvikling, reflekterer over faglige og etiske problemstillinger, holder seg faglig oppdatert og er gode rollemodeller. Senge (2006) sier: “en lærende organisasjon er en organisasjon som kontinuerlig forbedrer sin evne til å skape sin egen framtid.” Vi legger derfor vekt på at personalet utvikler sine evner og bygger sin kapasitet slik at barna møter omsorgsfulle og kompetente ansatte.

Våre metoder for å opprettholde en lærende organisasjon:

- Forskningsbasert fagutviklingsprogrammet Barnet først, CLASS og Tuning in to Kids
- Vi har fagdager for felles faglig påfyll for alle ansatte
- Vi er praksisbarnehage og samarbeider med UIA
- Vi skal tåle kritiske spørsmål, og være kritisk til egen praksis
- Vi søker kunnskap der vi ser at vi har behov for ekstra støtte. Vi samarbeider tett med andre instanser der hvor det er behov
- Vi har hyppige, faglige ledermøter for pedagogiske ledere
- Vi er opptatt av å holde lærende møter
- Vi deler kompetanse og erfaring på tvers i hele barnehagen, og drar nytte av et stort fagmiljø
- Vi støtter opp om ansattes ønske om kompetanseheving
- I FUS-kjeden har vi onboarding for nyansatte

Planlegging

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen, og skal være utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten.

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 37).

Våre metoder for planlegging:

- Periodeplaner
- Årsplan
- Dagsplan/ukeplan på MyKid
- Ubunden arbeidstid for pedagoger
- Avdelingsmøter på kveldstid
- Vi bruker tiden i forkant av ny periodeplan til å observere barnas interesser
- Vi har rom for endring i planene. Vi driver løpende evaluering av avdelingsvis prosjektarbeid

Vurdering

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen.

Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i. Barnets trivsel og allsidige utvikling skal observeres og vurderes fortløpende, med utgangspunkt i barnets individuelle forutsetninger og kunnskap om barns utvikling og behov. Barnets erfaringer og synspunkter skal inngå i vurderingsgrunnlaget.

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 38).

Våre metoder for vurdering:

- Medarbeider- og brukerundersøkelser
- Observasjoner innad i barnehagen
- CLASS observasjoner av ekstern observatør. Årlig på alle avdelinger
- TRAS observasjon for de barna som har behov for det
- Studentobservasjoner og prosjekter
- «Dagen i dag» og månedlig oppdatering på Mykid
- Utviklingssamtaler to ganger i året
- Hyppig evaluering av organisering og arbeid på avdeling
- Løpende observasjon av enkeltbarns utvikling, behov og trivsel

Dokumentasjon

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 39).

Våre metoder for dokumentasjon:

For å bli bevisste på arbeidet vi gjør i barnehagen, og for å synliggjøre hva barnehagehverdagen består av, bruker vi ulike metoder for dokumentasjon.

Vi bruker MyKid som kommunikasjonsplattform ut mot foreldre. Her er det godt lagt til rette for daglig dokumentasjon, både av tekst og bilder. Hver dag skriver avdelingene en kort tekst om hva de har gjort den aktuelle dagen. Det suppleres med bilder av barna i pedagogiske aktiviteter og samspill. Bilder er et fint virkemiddel for foreldre til å kunne snakke med barna om hvordan dagen har vært.

I Vågsbygd FUS jobber vi etter periodeplaner. Planer med temabeskrivelse, mål, og arbeidsmetoder sendes ut til foreldre i forkant av perioden. Barns medvirkning og observasjon av barnas interesser er avgjørende for valg av tema. Planene forankres i lov, rammeplan og årsplan. Barnehagens egne satsningsområder inkluderes i periodeplanene. Mot slutten av prosjektet sendes det ut pedagogisk dokumentasjon til foreldre. Denne inneholder tekst og bilder som beskriver hva vi har fått gjennomført. Pedagogisk dokumentasjon er også et verktøy for de ansatte for å kunne evaluere faktisk måloppnåelse og kvalitet i opplegg og arbeidsformer.

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte

«Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Inkludering i barnehagen handler også om tilrettelegging for sosial deltakelse. Hvis det er grunn til å tro at barnets behov ikke kan dekkes innenfor det allmennpedagogiske tilbudet, skal barnehagen opplyse foreldrene om retten til å kreve en sakkyndig vurdering av om barnet har behov for spesialpedagogisk hjelp.»

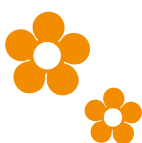
(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 40).

Våre metoder for tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet:

I barnehagen vår bruker vi flere metoder for tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet. En av metodene er å dele barnegruppene så ofte som mulig i mindre grupper. Vi har ulike rom å benytte oss av, slik som rollelekrom, og bibliotek. I tillegg bruker vi både gymsal og gangarealene våre flittig til lek i smågrupper. Når vi leker i mindre grupper, er det enklere å oppdage om barn har behov for ekstra støtte. Vi iverksetter tiltak ved behov, og ofte ser vi at tiltakene kan inkluderes i det allmennpedagogiske opplegget da det som regel er tiltak som gagnar alle barn. Målet med tilretteleggingstiltak for hele gruppa er at enkeltbarnet som har behov for ekstra støtte, ikke skal kjenne på utenforskap og annerledeshet. Inkludering og et likeverdig tilbud for alle barn er viktig for oss. Alle skal møtes av omsorgsfulle ansatte som har som mål å skape gode relasjoner og møte enkeltindividet som en del av en gruppe. Hos oss finnes det ikke vanskelige barn, men det finnes barn som av og til har det litt vanskelig.

God dialog med hjemmet er essensielt for å tilrettelegge for barn som trenger ekstra støtte. Personalet i barnehagen informerer foresatte dersom de har mistanke om at barnet har behov for ekstra oppfølging. Sammen vurderes det om barnet kan ha behov for spesialpedagogisk hjelp, fysioterapi, språkstøtte eller annen hjelp. Barnehagen tar så kontakt med sine samarbeidsinstanser. Dette foregår alltid i samarbeid og dialog med foresatte.

Hos oss er det viktig at vi er tett på barna slik at alle barn får den støtten de trenger. Dersom barn har ekstra utfordringer, er det viktig med tidlig innsats for å få på plass gode tiltak. Tidlig hjelp kan ofte være avgjørende for i hvor stor grad barnet trenger tilrettelegging senere i barnehagelivet og på skolen. Et godt tverrfaglig samarbeid er viktig for å få til dette.

9. BARNEHAGENS FAGOMRÅDER

Barnehagen har 7 ulike fagområder:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

«Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforsking og skapende aktiviteter.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 47).

Våre metoder for å ivareta rammeplanens hensikt med fagområdene:

Rammeplanen for barnehager rommer syv ulike fagområder som er retningsgivende for vårt arbeid i barnehagen. I Vågsbygd FUS jobber vi prosjektbasert og tverrfaglig, etter periodeplaner som utarbeides avdelingsvis. Disse bygger på rammeplanens fagområder, samt andre styrende dokumenter som Barnehageloven, Barnekonvensjonen, og barnehagens årsplan. Hver avdeling bruker god tid i observasjon- og planleggingsfasen i forkant av utarbeidelse av ny periodeplan. Hvordan kan vi sikre ivaretagelse av alle rammeplanens fagområder innenfor dette temaet? Vi må være kreative og tenke tverrfaglig. Barns medvirkning skal veie tungt for valg av tema for perioden. Samtidig er det de ansattes ansvar å forankre planene faglig, og sikre progresjon og tverrfaglighet. I etterkant evaluerer vi hvorvidt vi klarte å nå de målene vi satt oss.

Det er viktig for oss å ta utgangspunkt i hvor barnet er i sin utvikling, og legge til rette for aktivitet som sikrer mestring, på det nivået barna er. Det som presenteres for de eldste barna, skal bygge videre på det de gjorde og lærte på småbarnsavdeling. Vi tenker tverrfaglighet, progresjon, mestring, utvikling i alt vi gjør.

Kunnskapsdepartementet. (2017).
Rammeplan for barnehagen: Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.
Hentet fra <https://www.udir.no>